

Sámediggi
Sámedigge
Sámediggie
Saemiedigkie

Sámedigge- árnik

Fámon la jages

2015

[Sámediggeárnik njuolgadahtta bargov álmukválljim sáme parlamentan. Sisanet njuolgadusájt majt Sámedikke presidiuma ja állestjáhkanimájrrasa hähttuji vieledit tjáhkanime ávddåla, tjáhkanimen ja tjáhkanime maŋŋela, ja presidiuma, stivra, siebrrerádij ja juohkusij válljimin. Állestjáhkanimes dâhkkidum 2014-09-30—10-02, § 39 ja 2015-02-17—19, § 11]

[Njuolgadusá
bargguj
állestjáhkanimen]

Álgadim njuolgadusá

§ 1 Sámedigge l álmukválljim sáme parlamánnta. Sámedikke állestjáhkanime barggo njuolgaduvvá Sámediggeárnigis.

§ 2 Sámediggeárnik máhtta rievddat guovten maŋŋálakkoj tjuovvo állestjáhkanimen unnemusát 2/3 ieneplágujn.

§ 3 Sámediggeárnik galggá Sámedikkes állestjáhkanimen mierreduvvat. Sierra barggoárniga galggi gávnnut Sámedikke ietjá orgánajda.

Sámedikke almulasjvuohta

§ 4 Sámedikke állestjáhkanime li almulattja. Sámedigge oadtju gájt mierredit rádedibme sierra ássjen ij galga árrot almulasj. Sadjásattja oadtju oassálasstet dakkir rádedibmáj, vájku e dievnasta. Mierredibme galggá gájt agev almulattjat dagáduvvat.

Sámedikke giella

§ 5 Sámedikke giella l sáme- ja dárogiella. Sámedikke állestjáhkanimen galggá dálkkuduvvat.

Ájgge ja sadje tjáhkanibmáj

§ 6 Sámedigge mierret nuppen állestjáhkanimen ádå mandáhttaájggáj tjáhkanimplánav mandáhttaájggáj ja jahkáj gá sámediggeválljim dájmaduvvá. Sámedigge galggá dájmadit unnemusát gálmma állestjáhkanime juohkka rijmjoagen.

§ 7 Ávddåulmusj oadtju, gá l presidiuma sinna ja stivrajn rádedam, mierredit ietjá ájgev ja sajev vissa állestjáhkanibmáj gá li sierra oare dasi.

§ 8 Ávddåulmusj oadtju, gá l presidiuma sinna ja stivrajn rádedam, vuorjját állestjáhkanimev ganugahttet, gá li sierra oare dasi.

§ 9 Ájge ja saje ganugahttem jali rievddadibme állestjáhkanibmáj diededuvvá tjálatattjat ájrrasijda. Álmuk diededuvvá sierraláhkáj.

Duodde állestjáhkanibme

§ 10 Duodde állestjáhkanibme galggá dájmaduvvat, jus stivrra jali Sámedikke ájrrasijs unnemusát gálmadis dav rávkká jali jus ávddåulmusj adná dav dárbulattjan.

§ 11 Ádnom duodde állestjáhkanime birra galggá tjálatattjat ávddåulmutij dagáduvvat ja galggá sisanedit diedov ássje jali ássij birra majt sihti giehtadaláduvvat.

§ 12 Ávddåulmusj mierret, gá l presidiuma sinna ja stivrajn rádedam, ájgev ja sajev duodde állestjáhkanibmáj.

Gáhttjom tjáhkanibmáj

§ 13 Ávddáulmusj dahká gáhttjomav.

§ 14 Gáhttjom galggá tjálalasj árrat ja vuosedit ájgev ja sajev állestjáhkanibmáj ja ássje ma galggi giehtadaláduvvat.

§ 15 Gáhttjom ja ássjetjállaga galggi rájaduvvat manemusát guokta vahko állestjáhkanime ávddåla. Ávddåulmutjin la loahpe mierredit ássjetjállaga sámmi aiggemieren, sajen vatteduvvi digitálattjat. Ájrrasin jali sadjásattjan le agev riektá oadtjot gáhttjomav ja ássjetjállagijt páhperhámen.

§ 16 Gáhttjom sadjásattjajda galggá sierraláhkáj vuosedit jus guosská dievnastussaj ájrrasij gut la diededam sán ij máhte boahdet jali gáhttjom ber diehton.

§ 17 Gáhttjom galggá manemusát guokta vahko állestjáhkanime ávddåla guláduvvat Sámedikke guládisdáblluj.

§ 18 Diehto ájge ja saje birra galggá állestjáhkanime ávddåla álmugij diededuvvat mediajn majt presidium adná hiebalasj.

Hieredis dievnastibmáj Sadjásattja dievnastibme

§ 19 Ájras gut la hieredum oassálasstet álles állestjáhkanibmáj jali állestjáhkanime oassáj, galggá náv ruvva gá máhttelis hieredisáv sámediggedájmadahkaj diededit. Dájmadahka de gáhttju sadjásattjav gut la vuoron dievnastit. Dakkir gáhttjomij ij la ájggerávkalvis. Jus ájgge dav máhttelissan dahká, de sadjásasj gájt galggá tjálalattjat gáhtjoduvvat.

§ 20 Jus ájras váni ávdep diededime dagi gáhtu állestjáhkanimes jali hiereduvvá vil oassálasstet ájggeguovddelis állestjáhkanibmáj, de ávddåulmusj gáhttju sadjásattjav gut la sadjihin válljimbáhtusa milta.

§ 21 Ájrrasin gut boahdá ájggeguovddelis állestjáhkanimen jali joarkke állestjáhkanibmáj la riektá dievnastit, vájku sadjásasj la boahám ájrrasa sadjáj.

§ 22 Ájrrasin gut dievnastahtjá la agev ávddå ietjá ájrrasa ávddåla vájku vuorro.

§ 23 Sadjásasj gut boarkki dievnastimev belulasjvuoda diehti, oadtju vat dievnastit, mannel gá ássje l giehtadaládum.

§ 24 Ávddåulmusj mierret goassa ájras jali sadjásasj galggá oassálasstet ájggeguovddelis állestjáhkanibmáj. Dássjá val jus li sierra oare, de dakkir oassálasstem birri ássje ájggeguovddelis giehtadallamin dagáduvvat.

Ássje ja ássjetjállaga Vuorro giehtadallamin

§ 25 Ávddáulmusj mierret, rádedime manñela presidiumijn, goassa Sámedigge galggá ássjev giehtadallat.

§ 26 Stivra ja ietjá siebrrerádij oajvvadusá márrádussaj jali moalggemijda ássijn ma li tjáledum gáhttjomin galggi rájaduvvat juohkka ájrrasij ja sadjásattjaj állestjáhkanime ávddála.

§ 27 Ávddáulmusj mierret makkir ássjetjállaga ietján galggi ájrrasijda ja sadjásattjajda állestjáhkanime ávddála rájaduvvat.

§ 28 Ássjetjállaga juohkka ássjen galggi sadjihin árrot álm mugij állestjáhkanimlanján állestjáhkanimen.

§ 29 Interpellasjávna ja gatjálvisá galggi rájaduvvat ájrrasijda ja sadjásattjajda állestjáhkanime ávddála gánná ájgoduvvi giehtadaláduvvat.

§ 30 Állestjáhkanibme giehtadallá ássijit dan vuoron náv gák li tjáledum gáhttjomin.

§ 31 Állestjáhkanibme máhtta gájt mierredit rievddadum vuorov ássjáj jali moatte ássjáj.

§ 32 Ávddáulmusj mierret, goassa állestjáhkanimen ássje mij ij gávnnu gáhttjomin galggá giehtadaláduvvat.

§ 33 Sámedigge oadtju mierredit ássje giehtadallamav boarkkit állestjáhkanimen joarkátjit dav manebut állestjáhkanimen.

Álmmukpolitijkalasj ságastallam

§ 34 Ávddáulmusj galggá rádedime manñela presidiumijn mierredit ájgev álmmukpolitijkalasj ságastallamij. Njuolgadásá ja prinsihpa álmmukpolitijkalasj ságastallamij presidiumis hábbmiduvvi.

Oassálasstemriektá/moalggemriektá

§ 35 Sadjásattjan, gut ij dievnasta gáhtom ájrrasa ávdás, la oassálasstemriektá valla ij la moalggemriektá ja mierredimriektá.

Ássje Sámedikken

§ 36 Ássje Sámedikken oadtju ávddájbuvteduvvat

- a) stivras,
- b) siebrrerádes,
- c) ájrrasis jali moattet ájrrasis motsjávnañ.

§ 37 Ávddål gá ássje Sámedikkess mierreduvvá, de galggá gárveduvvam stivras jali siebrrerádes, man doajmmaguovlluj ássje guosská. Stivrra galggá gájt agev moalgget ássjen mij la ietjá siebrrerádes gárveduvvam.

§ 38 Jus Sámedigge ij iehtjádav mierreda, de stivrra mierret gáktu ássje majt Sámedigge galggá giehtadallat galggi remitteriduvvat.

§ 39 Stivrra oadtju dahkamussan vaddet áskeldimválljidum ulmuttij jali virggeulmuttij dakkir ássijj remissa birra mierredit.

§ 40 Ráhtos ássje oadtju mierreduvvat, vájku ássje ij la gárveduvvam, jus gájka oassálasste ájrrasa li ávtámielalattja márrádusá birra.

§ 41 Motsjávnna galggá gárveduvvat návti, vaj Sámedigge máhtta mierredit jage sinna motsjávnna ávddájbuktemis.

§ 42 Sámedigge oadtju válljimav dájmadit váni ávdep gárvedime dagi. Ássje gässádime birra áskeldimbargos ij dárba ha gárveduvvat.

Tjuorvvom

§ 43 Tjuorvvomlistta mij vuoset ájrrasijt ja sadjásattjajt gudi dievnasti galggá sadjihin árrat áles állestjáhkanimen.

§ 44 Állestjáhkanime rahpamin de ávddáulmusj dájmat tjuorvvomav tjuorvvomlista milta.

§ 45 Tjuorvvom dájmaduvvá aj juohkka áda állestjáhkanimbieve álgon, joarkke állestjáhkanimen ja gá ávddáulmusj adná dav dárbulattjan.

Hállavuorro ja ietjá tjáhkanimássje

§ 46 Ávddáulmusj vaddá máhttelisvuodav hállat hállalista milta. Ávddáulmusj oadtju mierredit, rádedimes presidiuma sinna, ájge ráddjimav juohkka ássjáj ja moalggemij láhkuj ájrrasijs.

Sieradus máhtta dagáduvvat umasslágásj kategoridjaj gaskan náv gák ávddájbukte, belludakoajvve jali belludagá ávddáulmusj. Fert akta gut sihtá hállat oadtju hállat unnemusát niellja minuvta unnemusát akti.

§ 47 Ájrrasin la aj riektá áni hállaj vásstádussan hoalle hála gáktuj. Áni hálla dagáduvvá dalága hoalle mannela, gá ádnom hállat la ávddájbuvtedam. Ávddáulmusj mierret jus la moalgedimriektá jali ij.

§ 48 Jus nágin hálaniš ássjes árrán ja ij ávddáulmutja gáhttjoma maŋŋela divuda, de ávddáulmusj oadtju ájrrasiš hálav válldet. Ietján ij aktak oattjo hoalle hálav boarkkit.

§ 49 Ávddáulmusj máhttá álgus rádjat gev ráfeduhtta ja ij rievddada biehttoma maŋŋela.

§ 50 Jus hiemsse sjaddá, majt ávddáulmusj ij máhte tsaggat, de ávddáulmusj oadtju állestjáhkanimev hiejtedit.

§ 51 Jus ávddáulmusj adná dav dárbulattjan, de galggá ájras gut la ávddájbukttám rávkalvisáv dav tjálálattjat guodet. Rávkalvis galggá vuoseduvvat maŋemusát ávddájbuktema gáktuj.

Gáktu ássje mierreduvvi

§ 52 Gá rádedibme l hiejtedum, de ávddáulmusj gáhttjá rávkalvisájt, ma ávddájbuvteduvvin ja gáhttjá da li rievtesláhkáj dádjaduvvam. Rávkalvisá e dan maŋŋela oattjo rievddaduvvat jali ruoptusváldeduvvat, jus ij Sámedigge dav mierreda ávtámielalattjat.

§ 53 Ávddáulmusj ávddájbukttá oajvvadusájt mierredibmáj. Oajvvadusá galggi hábbmiduvvat návti, at máhtti vássteduvvat le jali ij. Ávddáulmusj tjielggi dan maŋŋela ietjas vuojnov man birra l mierreduvvam ja nanostahtta márrádusáv slubbidagájn, jus jienastibme ij rávkaduvvá.

§ 54 Ássje galggá sjáhtjaluvvat, jus rávkaduvvá oassálasste ájrrasijs unnemusát gálmadisás. Sjáhtjalibmáj válljima jali ávdep sjáhtjalum ássje gáktuj de rávkaduvvá gájt ávtágerdak ienepláhko. Ássje galggá ruoptusremitteriduvvat jus Sámedigge unnemusát ávtágerdak ieneplágujn návti mierret.

§ 55 Sjáhtjalum ássje galggá giehtadaláduvvat Sámedikke boahhte állestjáhkanimen, jus Sámedigge ij unnemusát ávtágerdak ieneplágujn iehtjádav mierreda.

§ 56 Rávkalvisá sjáhtjalime jali ruopptotremissa birra galggi gáhttjaluvvat ávddál ietjá rávkalvisá.

§ 57 Ájras gut la oassálasstám márrádussaj ássjen oadtju vuostehálav dahkat márrádussaj. Vuostehálav galggá diededuvvat ávddál gá állestjáhkanibme hiejteduvvá. Jus tjálalasj vuostehálav vatteduvvá, de dat háhttu maŋemusát bievddegirje duollim ájge gávnnut.

§ 58 Ájras gut la oassálasstám ássje márrádusán máhttá oadtjot sierra moalggemav duoddetjálav bievddegirjjáj, jus Sámedigge návti mierret.

§ 59 Ájras gut ij sidá oassálasstet márrádussaj, galggá dav diededit ávddáulmuttij, ávddál gá ságastallam la hiejteduvvam. Gut ij la dakkir diededimev dahkam aneduvvá oassálassten márrádussaj, jus Sámedigge dav mierret tjuorvasjienastimijn.

§ 60 Ávddáulmusj la gájt agev välggogis jienastit, gá l dárbulasj ássje mierredibmáj.

§ 61 Jus jienastibme rávkaduvvá, de galggá rahppot dagáduvvat ietján gá ássijn ma guoski válljimij.

§ 62 Gá jienastibme tjadáduvvá, de ávddáulmusj viehkev oadtju guovtet ájrrasis gudi li nammaduvvam bievddegirjev duollit.

§ 63 Jienastime tjadáduvvi návti, at ájrrasa jienasti tjuorvvoma milta. Tjuorvvom dagáduvvá tjuorvvomlista milta. Ávddáulmusj agev mañemusát jienas.

§ 64 Gá jienastibme l hiejteduvvam, de ávddáulmusj dav nanustahtta slubbidagájn. Dan mañela ij aktak oattjo jienastit. Ij ga aktak oattjo rievddadit jali ruoptus válldet vattedum jienav slubbidagá mañela.

§ 65 Jus rijddo sjaddá rabás jienastime báhtusa birra, de galggá áda jienastibme dalága tjadáduvvat.

§ 66 Ávddáulmutjin la mierrediddjejedna ávtálágásj jienstimlāgon. Ássijn válljima gáktuj gájt mierreduvvá vuorbádímijn.

§ 67 Válljimsiedil mij guodeduvvá tjiegos jienastimen galggá sisanedit náv edna namá válljima gáktuj ja árrot merkadibme, ávtāgerdak ja dahpadum. Válljimsiedil la fámodibme jus sisanet

- a) namáv náginij gut ij la válljidahkes,
- b) ienep jali binnáp namá gá ulmuttij lāhko ma galggi válljiduvvat,
- c) namma mij ij tjielggasit vuoseda gut ájgoduvvá.

§ 68 Ávddáulmusj galggá nádót oajvvadásajt ávddājbuktet mierredibmáj, jus oajvvadás mierkki áda ássje ávddājbuvteduvvá.

Tjāhkanime guhkedibme ja joarkke tjāhkanibme

§ 69 Jus Sámedigge ij háhppida állestjāhkanimev mierredum állestjāhkanimbjeiven állidit, de Sámedigge máhtta mierredit ájgev guhkedit állestjāhknibmáj jus sierra oare gávnnuji.

Ájrrasij álgariektá Motsjávna

§ 70 Motsjávnná galggá tjálalasj árrot ja persávnálattjat vuollájtjåledum åvtåt jali moattet ájrrasis.

§ 71 Umasslágásj ássje e oattjo sámmi motsjávnnå gávnnut.

§ 72 Motsjávnnå åvddåjbuvteduvvá gå sámediggedåjmadahkaj guodeduvvá. Máhtta aj guodeduvvat Sámedikke állestjáhkanimen.

§ 73 Sadjásasj oadtju motsjávnnåv åvddåjbuktet val gå sadjásasj dievnas ájrrasin állestjáhkanimen.

§ 74 Motsjávna galggi diededuvvat állestjáhkanimen.

§ 75 Stivrra galggá Sámedikke manemus állestjáhkanimen doajmmajagen tjelggit motsjávnnåjt maj gårvedibme dalloj ålla ålliduvvam.

Interpellasjávna ja gatjålvisá

§ 76 Interpellasjávna galggi guoskat ássijda Sámedikke doajmma- ja åvdåsvåstådusguovlon. E gåjt oattjo guoskat ássijda fábmudakdåjmadussaj aktugattjaj.

§ 77 Interpellasjávnnå galggá tjelgga sisadno ja oarev sisanedit. Bierri val åvddåjbuvteduvvat ájnnasap ássjen.

§ 78 Sámedikke åvddåulmusj mierret gå l rádedam presidiumijn jus interpellasjávnnå ja gatjålvis oadtju åvddåjbuvteduvvat.

§ 79 Interpellasjávnnå ja gatjålvis oadtju åvddåjbuvteduvvat åvddåulmuttij stivran jali ietjá siebrrerådåj, gånna åvddåulmusj siebrreråden la stuoves ájras Sámedikke állestjáhkanimen.

§ 80 Interpellasjávnnå galggá tjálalasj árrot ja ájrrasis persávnálattjat vuollájtjåledum. Galggá guodeduvvat sámediggedåjmadahkaj manemusát niellja vahko állestjáhkanime åvddåla gånna ájras ájggu dav åvddåjbuktet.

§ 81 Interpellasjávnnå galggá vástteduvvat manemusát állestjáhkanimen mij tjuovvu gå interpellasjávnnå åvddåjbuvteduváj.

§ 82 Våsttådas interpellasjávnnåj galggá tjálalasj árrot.

§ 83 Ájras gut la interpellasjávnnåv åvddåjbuktåm galggá vásttådasås oasev vålldet manemusát lågenanniellja bieje állestjáhkanime åvddåla, gå galggá vástteduvvat.

§ 84 Gatjálvisán galggá tjielgga sisadno. Oadtju sisanedit oanes álgadim tjielggidusáv.

§ 85 Gatjálvis galggá tjálalasj árrot ja ájrrasis persávnálattjat vuollájtjáledum. Galggá guodeduvvat sámediggedájmadahkaj manemusát niellja vahko állestjáhkanime ávddála gánná ájras ájggu dav ávddájbuktet.

§ 86 Mij badjelin javladuvvá interpellasjávna birra la fámon anedahkes ásijn aj gatjálvissaj. Vástádus gatjálvissaj ij dárbahta tjálalasj árrot.

§ 87 Gá gatjálvis vássteduvvá, de oadtju val gut gátjálvisáv ávddájbukta ja gut tjielggi rádedimen oassálasstet.

Gatjálvisbáddá

§ 88 Sáme álmuk galggá máhttelisvuodav vatteduvvat gatjálvisájt ávddájbuktet tjuovvo állestjáhkanimen Sámedikkijn:

- a) gá digge giehtadallá jahketjielggidimev,
- b) gá digge giehtadallá budjehtav,
- c) ietjá ássijn sierra määrádusá milta Sámedikkies.

§ 89 Guládisán dáj állestjáhkanimij birra galggá diededuvvat, gatjálvisbáddá galggá sjaddat.

§ 90 Gatjálvisbáttán ij oattjo rádedibme sjaddat.

§ 91 Ávddáulmusj mierret gá l rádedam presidiumijn, gatjálvisbáttá ájgev ja gáktu galggá tjadáduvvat.

Mierredimfábmo

§ 92 Sámedigge oadtju ássjev giehtadallat jus val ájrrasijs ienep gá bielleoasse oassálasstá.

Bievddegirje hábbmidibme

§ 93 Sámedikke tjáhkanimijn galggá bievddegirje tjáleduvvat. Dagáduvvá ávddáulmutja ávdásvástádusán.

§ 94 Bievddegirje galggá tjielggit ájrrasijt ja sadjásattajt gudi li dievnastam ja makkir ássijjt Sámedigge l giehtadallam.

§ 95 Bievddegirje galggá juohkka ássjáj tjielggit:

- a) makkir oajvvadusá ja moalggema li ávddájbuvteduvvam ja álla ruopptot váldeduvvam,
- b) vuorov majt ávddáulmusj ávddájbuvtij oajvvadusáj mierredibmáj (proporsjávnnáárník),
- c) tjadádum jienastime ja daj báhtusa,

- d) makkir márrádusá li mierreduvvam,
- e) ájrrasijt gudi li oassálasstám márrádusájn ja gáktu li jienastam rabás jienastimijn,
- f) makkir vuostehåla li diededuvvam márrádusájda ja makkir sierra moalggemijt Sámedigge l dáhkkidam duoddetjállagin.

§ 96 Bievddегirjen galggá diededuvvat makkir interpellasjåvnå ja gatjålvisá li åvddåjbuvteduvvam ja makkir interpellasjåvnå ja gatjålvisá li vássteduvvam.

§ 97 Bievddегirje galggá duolliduvvat mañemusát lågenanniellja biejeve állestjáhkanime maññela nåv gåk Sámedigge l mierredam.

§ 98 Bievddегirje duolliduvvá åvddåulmutjis ja unnemusát guovtet ájrrasis.

§ 99 Jus guokta jali moadda ájrrasa li doajmmam åvddåulmutjin állestjáhkanimen, de juohkka åvddåulmusj duolli paragråfajt bievddегirjen ma vuosedi márrådusáj åsijt majt åvddåulmusj la jådedam mierredimen.

§ 100 Sámedigge oadtju mierredit paragråffa bievddегirjen dalåga galggá duolliduvvat. Paragråffa galggá tjelggiduvvat tjålalattjat, åvddål gå Sámedigge dav duolli.

§ 101 Mañemusát guokta vahko állestjáhkanime maññela, galggá duollidum bievddегirje sámediggedåjmadagå gulådisdåblluj gulåduvvat. Gulådis galggá gåvnnut gulådisdåblon gålmmå vahko.

§ 102 Duodastus gulådisbiejeve birra galggå tjåleduvvat bievddегirjjåj jali sierralåhkåj diededuvvat.

Sámedikke presidium

§ 103 Sámedikke vuostasj állestjáhkanimen sámediggevålljima maññela de ájrrasijs vålljiduvvá åvddåulmusj ja gålmmå sadjåsasj åvddåulmutja, gudi aktan li Sámedikke presidium. Ájgge dahkamusájda l gitta vuostasj állestjáhkanibmáj boahtte sámediggevålljima maññela.

§ 104 Desik presidiumvålljima li dagåduvvam, de dievnas gut la årrum Sámedikke ájrrasin guhkemus åjgev (ahkepresidånnta). Jus moatten ájrrasin li såmmi guhka dievnastimåjgge ájrrasin, de galggå vuorrasamos viessomåjge gåktuj ahkepresidånntan doajmmat.

§ 105 Jus åvddåulmusj jali sadjåsasj åvddåulmutjijs någin häjttå ájrrasin jali presidiumvirges, de Sámedigge galggå ruvvalåhkåj vålljit ådå ájrrasav dahkuj.

§ 106 Jus gåjka presidiumin li hieredum dievnastit, de ahkepresidånnta dåjmat åvddåulmutja dagojt desik Sámedigge l nammadam åjnibåddåsasj åvddåulmutjav.

Válljidahkesvuohta stivran ja siebrrerádijn

§ 107 Stivrra ja válljimgárvedibme galggá válljiduvvat Sámedikke ájrrasijs.

§ 108 Ájrrasa ietjá siebrrerádijn galggi válljidahte árrot.

Juohkusa

§ 109 Sámedigge nammat sissnjálattjat ássjejuohkusav juohkka válljimájggáj. Juohkusa nammaduvvi mañemusát Sámedikke nuppen állestjáhkanimen juohkka válljimájge.

Juohkusij ájrrasa

§ 110 Juohkka juogos galggá sisanedit unnemusát gálmma ájrrasa ja nammaduvvat proporsjávnlak.

Ássjejuogadus juohkusij gaskan

§ 111 Ássjejuohkusa gárvedi ássijit ietjasa ávdåsvåstadiusguovlon. Sámedikke stivrra mierreter makkir ávdeldimij milta ietjá ássje galggi juogeduvvat juohkusij gaskan.

Juogostjáhkanime

§ 112 Juogos tjáhkan gå állestjáhkanimbarggo dav rávkká. Juohkusa tjáhkanibme ij la almulasj. Juogos oadtju gåjt mierreter tjáhkanibme galggá almulasj árrot, állåsit jali muhtem måråj, jus guosská diedoj viedtjamij.

Válljimgárvedibme

§ 113 Vuostasj állestjáhkanimen ådåvålljidum Sámedikkijn de digge vállji válljimgárvedimev mandåhttaájggáj. Vålljimgárvedimen li ienemusåt gietjav åjrrasa aktan sadjåsattjaj. Sámedigge sårmmibåle vállji åjrrasijs åvddåulmutjav ja sadjåsasj åvddåulmutjav.

§ 114 Vålljimgárvedibme galggå oajvvadit gåjkka válljimåssijijn majt digge galggå giehtadallat tjuolldasijn válljimgårvedime válljim.

§ 115 Vålljimgårvedibme iesj mierreter barggovuogijdis.

Vålljimvuohke

§ 116 Siebrrerådi j vålljimin ja Sámedikke presidiuma vålljimin de galggå proporsjávnlak vålljimvuohke anoduvvat (1992:339) jus oassålasste åjrrasijs unnemusåt gålmadis dav rávkkå. Stivra vålljimin galggå parlamentåralasj vålljimvuohke anoduvvat jus ieneplåhko dav rávkkå.

Dahkamusåj ruopptotvålldem

§ 117 Sámedigge oadtju ruopptotvålldet dahkamusåjt åsskovålljidum ulmutijis stivran jali siebrreråden gå politijkalasj ieneplåhko stivran jali siebrreråden ij la des sårmmilågås j nåv gåk Sámedikken. Sámedigge oadtju ruopptotvålldet sadjåsasj åvddåulmutja dahkamusåv.